gan. Yirik qishloq aholi punktlarini shahar posyolkalariga aylantirish bo'yicha ko'rilgan chora-tadbirlarga qaramasdan, bugungi urbanizatsiya darajasi shaharlarni kompleks rivojlantirish bo'yicha zamonaviy talablarga javob bermaydi va jahon tendensiyalaridan sezilarli darajada qolib ketmoqda. Bunda urbanizatsiya darajasi hanuzgacha barqaror xususiyatga ega emas. Zamonaviy urbanizatsiya faqat shaharsozlik, binolar qurish emas, u keng ma'nodagi shahar madaniyatini, shahar aholisining barcha ehtiyojlarini qondirishga loyiq infratuzilma yaratishni taqozo etadi. Axborotlashgan jamiyat sharoitida esa bu infratuzilma raqamli komponentni ham o'z ichiga olishi, raqamli tengsizlikni bartaraf etish, barcha fuqarolarning axborot resurslaridan teng foydalanishini ta'minlash kabi vazifalarni ham hal qilishi kerak.

Xulosa. Shunday ekan, sivilizatsion yondashuvda axborotlashgan jamiyat sharoitida urbanizatsiya jarayonlari muhim o'rin egallashi tabiiy holdir. Urbanizatsiya jarayonlarini ilmiy tadqiq qilish taraqqiyot strategiyamizda belgilangan ustuvor vazifalarni hal etishda muhim o'rin tutadi. Axborotlashgan jamiyatda urbanizatsiyaning ontologik asoslarini o'rganish – bu shahar mavjudligining yangi shakllarini, raqamli makonning shahar hayotiga ta'sirini, virtual va real shahar muhitining o'zaro munosabatini falsafiy tahlil qilish demakdir.

Fuqarolarimiz tafakkur tarzini o'zgartirishimiz orqali urbanizatsiya natijasida yuzaga kelayotgan muammolar va ularning oldini olishimiz mumkin. Axborotlashgan jamiyat sharoitida bu tafakkur tarzini o'zgartirish raqamli savodxonlikni oshirish, axborot madaniyatini shakllantirish, raqamli tengsizlikni bartaraf etish, shahar boshqaruvida fuqarolarning faol ishtirokini ta'minlash kabi yo'nalishlarda amalga oshirilishi lozim.

Xulosa qilib aytganda, axborotlashgan jamiyatda urbanizatsiya fenomenining ontologik asoslari quyidagilardan iborat:

1. Shahar endi nafaqat jismoniy, balki raqamli makonda ham mavjud.
2. Smart-city, IoT, sun'iy intellekt kabi texnologiyalar shahar hayotining ajralmas qismiga aylanmoqda.
3. Shahar jamoasi endi nafaqat hududiy, balki tarmoq asosida ham shakllanmoqda.
4. An'anaviy shahar madaniyati raqamli madaniyat bilan integratsiyalashmoqda.
5. Raqamli tengsizlik, kiberxavfsizlik, shaxsiy ma'lumotlar himoyasi kabi muammolar shahar mavjudligining yangi ontologik o'lchovlarini belgilaydi.

Bu ontologik asoslarni chuqur o'rganish O'zbekistonning yangi taraqqiyot bosqichida urbanizatsiya jarayonlarini samarali boshqarish, raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish, aholi turmush darajasini oshirish va jamiyatning barqaror rivojlanishini ta'minlash uchun muhim ilmiy-nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

[1]. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'nalishimizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'tarilamiz. Toshkent, "O'zbekiston", 2017, 283-bet.

[2]. Амелина Е.М. Понятие «цивилизация» вчера и сегодня. Общественные науки и современность. 1992, № 2, с. 92–102.

[3]. Falsafa. Qomusiy lug'at. T.oshkent, "Sharq", 2004, 415-bet.

[4]. https://demografiya.uz/uz/wiki/urbanizatsiya/

Raximov Gayrat Buvaxanovich (Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti O'quv ishlari bo'yicha prorektori, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.)

YANGI O'ZBEKISTONDA SUN'IY INTELLEKT RIVOJLANISHINING IJTIMOIY-FALSAFIY ASOSLARI VA TARAQQIYOT QONUNIYATLARI

Annotatsiya. *Mazkur maqolada Yangi O'zbekiston sharoitida sun'iy intellekt texnologiyalari rivojlanishining ijtimoiy-falsafiy asoslari, uning jamiyat taraqqiyoti, inson tafakkuri, ijtimoiy munosabatlar va ma'naviy hayotga ta'siri tadqiq etiladi. Sun'iy intellektning ilmiy-texnik taraqqiyot mahsuli sifatidagi mohiyati, inson intellektual faoliyati bilan o'zaro aloqadorligi hamda raqamli jamiyat shakllanishidagi o'rni falsafiy jihatdan tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *Yangi O'zbekiston, sun'iy intellekt, ijtimoiy falsafa, ilmiy-texnik taraqqiyot, raqamli jamiyat, intellektual rivojlanish, inson tafakkuri, ijtimoiy munosabatlar, texnologik transformatsiya, insonparvarlik.*

СОЦИАЛЬНО-ФИЛОСОФСКИЕ ОСНОВЫ И ЗАКОНОМЕРНОСТИ РАЗВИТИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ

Аннотация. *В данной статье исследуются социально-философские основы развития технологий искусственного интеллекта в условиях Нового Узбекистана, а также их влияние на развитие общества, человеческое мышление, социальные отношения и духовную жизнь. С философской точки зрения анализируются сущность искусственного интеллекта как продукта научно-технического прогресса, его взаимосвязь с интеллектуальной деятельностью человека и роль в формировании цифрового общества.*

Ключевые слова: *Новый Узбекистан, искусственный интеллект, социальная философия, научно-технический прогресс, цифровое общество, интеллектуальное развитие, человеческое мышление, социальные отношения, технологическая трансформация, гуманизм.*

SOCIO-PHILOSOPHICAL FOUNDATIONS AND DEVELOPMENT PATTERNS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN NEW UZBEKISTAN

Annotation. *This article examines the socio-philosophical foundations of the development of artificial intelligence technologies in the context of New Uzbekistan, as well as their impact on societal development, human thinking, social relations, and spiritual life. It provides a philosophical analysis of the essence of artificial intelligence as a product of scientific and technological progress, its interrelationship with human intellectual activity, and its role in the formation of a digital society.*

Keywords: *New Uzbekistan, artificial intelligence, social philosophy, scientific and technological progress, digital society, intellectual development, human thinking, social relations, technological transformation, humanism.*

Kirish. Bugungi davrda jamiyat taraqqiyotining mazmuni va yo‘nalishlari ilmiy-texnik yangilanishlar bilan bevosita bog‘liq holda shakllanmoqda. Ilgari insonning jismoniy mehnatini yengillashtirishga xizmat qilgan texnologiyalar hozirgi bosqichda uning aqliy faoliyatiga ham ta’sir ko‘rsatmoqda. Ayniqsa, sun’iy intellektning rivojlanishi insonning bilish, tahlil qilish, qaror qabul qilish va ijodiy faoliyat yuritish jarayonlariga yangicha mazmun olib kirmoqda. Mazkur jarayon sun’iy intellektni faqat texnik imkoniyatlar doirasida emas, balki jamiyat taraqqiyotining murakkab ijtimoiy-falsafiy hodisasi sifatida o‘rganishni talab etadi. Chunki texnologik yangilanishlarning ahamiyati ularning qanchalik takomillashganligi bilangina belgilanmaydi. Ularning inson hayotiga qanday ta’sir qilishi, jamiyatdagi munosabatlarni qay darajada o‘zgartirishi va qanday yangi ehtiyojlarni shakllantirishi ham muhimdir.

Mavzuga oid adabiyotlarning tahlili. Yangi O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlar jarayonida zamonaviy texnologiyalarni rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biriga aylanmoqda. Xususan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 14-oktabrdagi PQ-358-qarorida tasdiqlangan “Sun’iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilga qadar rivojlantirish strategiyasi” mamlakatda ushbu sohani rivojlantirishning huquqiy, iqtisodiy va tashkiliy asoslarini belgilab berdi [1].

Biroq sun’iy intellektni rivojlantirish masalasini faqat texnologiyalarni ishlab chiqarish va amaliyotga joriy etish bilan chegaralash yetarli emas. Bu jarayonning tub mohiyatida inson va texnika munosabatlarining o‘zgarishi, intellektual mehnatning yangi shakllari paydo bo‘lishi, axborotning ijtimoiy qadriyatga aylanishi hamda jamiyatning o‘zini anglash imkoniyatlari kengayishi yotadi. Shu jihatdan sun’iy intellekt rivojlanishini falsafiy tahlil qilish Yangi O‘zbekiston taraqqiyotining nafaqat texnologik, balki insoniy va ma’naviy istiqbollarini aniqlashga ham xizmat qiladi.

Sun’iy intellektning falsafiy mohiyatini anglashda, avvalo, tabiiy va sun’iy intellekt o‘rtasidagi munosabatga e’tibor qaratish zarur. Tabiiy intellekt insonning hayotiy tajribasi, ongli faoliyati, ijtimoiy munosabatlari, hissiy kechinmalari va maqsadli harakatlari asosida shakllanadi. Sun’iy intellekt esa inson tomonidan yaratilgan algoritmlar, hisoblash tizimlari va ma’lumotlarni qayta ishlash mexanizmlariga tayanadi. Ularning har ikkalasi axborot bilan ishlash imkoniyatiga ega bo‘lsa-da, mazmunan, bir xil hodisa hisoblanmaydi. Inson ma’lumotlarni o‘zining dunyoqarashi, qadriyatlari va hayotiy tajribasi bilan bog‘lab baholaydi. Sun’iy intellekt esa dasturiy tuzilishi va o‘rganilgan qonuniyatlar asosida natija hosil qiladi.

Demak, inson tafakkurining o‘ziga xos xususiyati uning faqat axborotni qayta ishlashida emas, balki mazkur axborotga ma’no berishi, uni qadriyatlar nuqtayi nazaridan baholashi va faoliyatining oqibatlari uchun javobgarlikni anglashidadir.

Tadqiqot metodologiyasi. Bizningcha, sun’iy intellektning falsafiy mohiyati inson tafakkurini to‘liq takrorlashida emas, balki inson intellektual faoliyatining ayrim imkoniyatlarini texnologik vositalar orqali kengaytirishida namoyon bo‘ladi. Ushbu holat inson va texnika o‘rtasidagi munosabatlar rivojlanishida yangi bosqich yuzaga kelayotganligini ko‘rsatadi. Endilikda texnika faqat mehnat quroli emas, balki tahliliy

jarayonlarning faol yordamchisiga aylanmoqda. Biroq bu o‘zgarish insonning ijtimoiy hayotdagi yetakchi mavqeyini inkor etmaydi. Aksincha, texnologiyalardan maqsadli foydalanish, ularning imkoniyatlarini baholash va natijalarini ijtimoiy manfaatlarga yo‘naltirishda insonning mas’uliyati yanada ortadi.

Falsafiy nuqtayi nazardan, jamiyat taraqqiyoti uzluksiz o‘zgarishlar, ichki ziddiyatlar va yangilanishlar orqali amalga oshadi. Har qanday yangi texnologiya mavjud ijtimoiy munosabatlarga ta’sir ko‘rsatadi, ayni vaqtda, jamiyatning iqtisodiy, madaniy hamda ilmiy ehtiyojlari asosida rivojlanadi. Sun’iy intellectning paydo bo‘lishi ham mazkur qonuniyatning amaliy ifodasidir. Jamiyatda axborot hajmining ortishi, ilmiy bilimlarning murakkablashuvi, ishlab chiqarish va boshqaruv jarayonlarining tezlashuvi ma’lumotlarni qayta ishlashning yangi vositalariga ehtiyoj tug‘dirdi.

Shu bilan birga, uning rivojlanishi yangi ehtiyojlar, kasbiy yo‘nalishlar va ijtimoiy munosabatlarning yuzaga kelishiga sabab bo‘lmoqda. Bu jarayonni ikki tomonlama dialektik aloqadorlik sifatida izohlash mumkin. Bir tomondan, jamiyat sun’iy intellektni rivojlantirish uchun ilmiy, iqtisodiy va texnologik shart-sharoitlar yaratadi. Ikkinchi tomondan, sun’iy intellekt jamiyatning mehnat taqsimoti, bilim olish, boshqaruv va muloqot shakllariga ta’sir qiladi.

Shu asosda quyidagi falsafiy xulosaga kelish mumkin: sun’iy intellekt jamiyat taraqqiyotining tashqi omili emas, balki inson faoliyati natijasida yuzaga kelgan va ijtimoiy munosabatlar tarkibida rivojlanayotgan texnologik hodisadir. Mazkur hodisaning yana bir muhim xususiyati unda imkoniyat va ziddiyatning bir vaqtda mavjudligidir. Sun’iy intellekt mehnat unumdorligini oshirishi, murakkab masalalarni hal etishga yordam berishi va ilmiy izlanishlarni tezlashtirishi mumkin. Biroq undan foydalanishda insonning mustaqil fikrlashi susayishi, ayrim kasbiy faoliyatlar mazmuni o‘zgarishi va axborotga qaramlik kuchayishi ehtimoli ham mavjud. Shuning uchun texnologik taraqqiyotning ijobiy natijalari o‘z-o‘zidan yuzaga kelmaydi. Ular jamiyatning bilim darajasi, boshqaruv madaniyati, axloqiy tamoyillari va inson manfaatlariga qaratilgan siyosati bilan belgilanadi.

Yangi O‘zbekiston sharoitida sun’iy intellekt rivojlanishining ijtimoiy-falsafiy asoslarini inson omilidan ajratib o‘rganish mumkin emas. Chunki mamlakat taraqqiyotida raqamli texnologiyalarni keng joriy etishning asosiy maqsadi inson hayotini yaxshilash, uning intellektual imkoniyatlarini kengaytirish va ijtimoiy faoliyat samaradorligini oshirishdan iborat bo‘lishi lozim. Bu borada sun’iy intellekt davlat boshqaruvi, ta’lim, tibbiyot, qishloq xo‘jaligi va iqtisodiy munosabatlarda muayyan imkoniyatlarni yuzaga keltiradi. Masalan, ta’lim jarayonida sun’iy intellekt yordamida o‘quvchilarning bilim darajasini tahlil qilish, individual ta’lim topshiriqlarini shakllantirish va o‘quv materiallarini o‘zlashtirishdagi qiyinchiliklarni aniqlash mumkin. Ammo ta’limning mohiyati faqat ma’lumot yetkazishdan iborat emas. Ta’lim insonning dunyoqarashini, axloqiy pozitsiyasini, mustaqil tafakkurini va ijtimoiy mas’uliyatini shakllantiruvchi murakkab jarayondir.

Shu bois sun’iy intellekt o‘qituvchining kasbiy faoliyatini to‘liq almashtiruvchi vosita sifatida emas, balki uning imkoniyatlarini kengaytiruvchi texnologiya sifatida qaralishi maqsadga muvofiq. Davlat boshqaruvida esa sun’iy intellekt katta hajmdagi ma’lumotlarni tahlil qilish, mavjud muammolarni oldindan aniqlash va boshqaruv qarorlarini dalillarga tayangan holda tayyorlashda yordam berishi mumkin. Lekin ijtimoiy adolat, huquq va manfaatlar muvozanatini ta’minlash bilan bog‘liq yakuniy mas’uliyat vakolatli insonlar va institutlar zimmasida qolishi zarur. Bu yerda muhim falsafiy masala yuzaga keladi: texnologik imkoniyatning kengayishi har doim ham inson erkinligining kengayishini anglatadimi?

Bizning fikrimizcha, bu savolga bir tomonlama javob berish mumkin emas. Agar texnologiyalar insonning bilim olish, ishlash va o‘z imkoniyatlarini ro‘yobga chiqarish sharoitlarini yaxshilasa, ular erkinlikning kengayishiga xizmat qiladi. Aksincha, inson faoliyatini to‘liq nazorat qilish yoki uning mustaqil qarorlariga asossiz cheklovlar qo‘yish uchun ishlatilsa, texnologik rivojlanish erkinlik bilan ziddiyatga kirishishi mumkin.

Shunday ekan, sun’iy intellektning ijtimoiy ahamiyatini belgilashda texnik samaradorlik bilan bir qatorda inson erkinligi va ijtimoiy adolat mezonlari ham qo‘llanilishi kerak.

Tahlil va natijalar. Sun’iy intellekt rivojlanishining yana bir falsafiy jihati uning ilmiy bilish jarayoniga ta’siri bilan bog‘liq. Zamonaviy ilm-fanda axborotning ko‘payishi tadqiqotchidan katta hajmdagi manbalarni o‘rganish, ularni qiyoslash va murakkab ilmiy masalalarni tahlil qilishni talab etmoqda. Bunday sharoitda sun’iy intellekt ilmiy izlanishlarga yordam beruvchi samarali vositaga aylanishi mumkin. U tadqiqot materiallarini tizimlashtirish, muayyan qonuniyatlarni aniqlash, turli taxminlarni solishtirish va ilmiy natijalarni dastlabki baholashda foydalanilishi mumkin.

Ammo ilmiy bilishning maqsadi tayyor javoblarni tezkor olish emas. Uning asosiy mohiyati yangi muammoni anglash, ilmiy savol qo‘yish, dalillarni tekshirish va asoslangan xulosaga kelishdan iborat. Shu

jihatdan ilmiy ijodkorlikning insoniy mazmuni saqlanishi muhimdir. Sun'iy intellekt tadqiqotchining imkoniyatlarini kengaytirishi mumkin, ammo ilmiy yangilikning ishonchliligi, metodologik asoslanganligi va ijtimoiy ahamiyatini baholash insonning tanqidiy tafakkuriga bog'liq bo'lib qoladi.

L.Floridi va J.Cowls sun'iy intellektning jamiyatdagi o'rnini tahlil qilishda ezgulik, zarar yetkazmaslik, avtonomiya, adolat va tushuntiriluvchanlik tamoyillarini yagona axloqiy yondashuvda birlashtiradi [2]. Mazkur qarash sun'iy intellektning rivojlanishini nafaqat texnik natija, balki ijtimoiy mas'uliyat bilan bog'liq jarayon sifatida baholash imkonini beradi. Bizningcha, Yangi O'zbekistonda sun'iy intellekt rivojlanishining asosiy falsafiy yo'nalishi texnologik imkoniyatlarni inson intellektual salohiyatining kengayishi bilan uyg'unlashtirish bo'lishi zarur.

Bunda sun'iy intellekt inson o'rniga fikrlovchi mustaqil ijtimoiy subyekt sifatida emas, balki insonning bilish va yaratuvchanlik imkoniyatlarini rivojlantiruvchi vosita sifatida talqin qilinadi. Sun'iy intellekt rivojlanishi bilan bog'liq muhim muammolardan biri texnologik imkoniyatlardan foydalanishdagi ijtimoiy tafovutdir. Jamiyatning barcha a'zolari zamonaviy texnologiyalardan bir xil darajada foydalanish imkoniyatiga ega emas. Shahar va qishloq hududlari, turli yosh guruhlari, ta'lim darajasi va iqtisodiy imkoniyatlari o'rtasidagi farqlar raqamli texnologiyalardan foydalanishda ham namoyon bo'lishi mumkin.

Agar sun'iy intellekt xizmatlari faqat muayyan ijtimoiy qatlamlar uchun qulay bo'lsa, texnologik taraqqiyot mavjud tengsizliklarni kamaytirish o'rniga ularni chuqurlashtirishi ehtimoli yuzaga keladi. Shu sababli texnologik taraqqiyotning falsafiy mezoni uning qanchalik murakkab mahsulotlarni yarata olishi bilangina emas, balki ushbu mahsulotlar jamiyatning turli qatlamlariga qanday foyda keltirishi bilan ham belgilanishi kerak.

BMT Taraqqiyot dasturining 2025-yilgi Inson taraqqiyoti to'g'risidagi hisobotida sun'iy intellekt davrida inson tanlovi va imkoniyatlarini kengaytirish masalasiga alohida e'tibor qaratilgan [3].

Ushbu yondashuv Yangi O'zbekiston uchun ham muhim metodologik ahamiyatga ega. Chunki mamlakatda raqamli taraqqiyotning ijtimoiy samaradorligi fuqarolarning undan foydalanish imkoniyatlari bilan uzviy bog'liq.

Bizningcha, sun'iy intellekt rivojlanishining ijtimoiy adolatga asoslangan modeli uchta shartni talab etadi: texnologik xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish, aholining raqamli bilimlarini rivojlantirish hamda sun'iy intellekt qo'llanadigan sohalarda inson huquqlarini himoya qilish. Ushbu shartlar birgalikda amalga oshirilgandagina texnologik yangilanish jamiyatning barqaror rivojlanishiga xizmat qilishi mumkin.

Sun'iy intellektni rivojlantirishdagi eng muhim falsafiy masala uning insoniyat manfaatlariga qanchalik mos kelishidir. Texnologiya mustaqil ma'naviy qadriyat emas. Uning qadri inson va jamiyat hayotida bajaradigan vazifasi orqali namoyon bo'ladi. Shu sababli sun'iy intellekt rivojlanishida inson sha'ni, qadr-qimmati, shaxsiy hayoti, mustaqil tanlovi va axborot xavfsizligi masalalariga alohida e'tibor qaratish lozim. UNESCO tomonidan 2021-yilda qabul qilingan "Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence" hujjatida sun'iy intellektdan foydalanishda inson huquqlari, ijtimoiy adolat, xavfsizlik va axloqiy mas'uliyatning ahamiyati belgilangan [4]. Bu tamoyillar sun'iy intellektni ijtimoiy hayotga joriy etishda inson manfaatlarini ustuvor qo'yish zarurligini ko'rsatadi. Mazkur masala O'zbekiston sharoitida ham alohida dolzarbdir. Chunki mamlakatning raqamli rivojlanish istiqbollari bir vaqtning o'zida texnologik yangilanish, ilmiy salohiyatni kuchaytirish, milliy qadriyatlarni saqlash va inson manfaatlarini himoya qilish vazifalari bilan bog'liq.

Fikrimizcha, texnologik taraqqiyotning insonparvarlik mezonlari quyidagilarda namoyon bo'ladi: texnologiyalarning inson hayotini yaxshilashga xizmat qilishi; shaxsning mustaqil fikrlashi va tanlovini cheklamasligi; jamiyatda adolatli imkoniyatlar yaratishi; axborotdan foydalanishda ochiqlik va mas'uliyatni ta'minlashi. Bunday yondashuv sun'iy intellektni jamiyatdan ajratilgan texnik hodisa sifatida emas, balki insoniy qadriyatlar bilan boshqariladigan ijtimoiy taraqqiyot omili sifatida anglash imkonini beradi.

Yangi O'zbekistonda sun'iy intellekt rivojlanishi mamlakat taraqqiyotining yangi bosqichi bilan bog'liq murakkab ijtimoiy-falsafiy jarayondir. Uning mazmuni raqamli texnologiyalarni kengaytirish bilangina cheklanmay, inson tafakkuri, mehnat faoliyati, ijtimoiy munosabatlar va ma'naviy hayotda yuz berayotgan o'zgarishlarni ham qamrab oladi.

Tadqiqot natijasida quyidagi ilmiy xulosalar shakllantirildi:

Birinchidan, sun'iy intellekt inson tafakkurining to'liq muqobili emas, balki uning ayrim intellektual imkoniyatlarini texnologik jihatdan kengaytiruvchi vositadir.

Ikkinchidan, sun'iy intellektning rivojlanishi jamiyat ehtiyojlari va texnologik imkoniyatlar o'rtasidagi dialektik aloqadorlik asosida amalga oshadi. Bunda jamiyat texnologiyani yaratadi, texnologiya esa jamiyatning faoliyat shakllarini o'zgartiradi.

Uchinchidan, sun'iy intellekt taraqqiyotining ijtimoiy samaradorligi uning inson erkinligi, ilmiy tafakkur, ijtimoiy adolat va teng imkoniyatlarga qanday ta'sir ko'rsatishi bilan belgilanadi.

To'rtinchidan, Yangi O'zbekistonda sun'iy intellektni rivojlantirishning falsafiy asosi inson manfaatlariga yo'naltirilgan, ilmiy bilim va axloqiy mas'uliyat uyg'unligiga tayangan texnologik taraqqiyot konsepsiyasida namoyon bo'lishi maqsadga muvofiq.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

(1). O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 14-oktabrdagi PQ-358-qarori. "Sun'iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilga qadar rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida". Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi. 1-ilova, 1–2-boblar. https://lex.uz/acts/-7158604.

(2). Floridi L., Cowls J. A Unified Framework of Five Principles for AI in Society // Harvard Data Science Review. 2019, vol. 1, № 1. DOI: 10.1162/99608f92.8cd550d1.

(3). United Nations Development Programme. Human Development Report 2025: A Matter of Choice: People and Possibilities in the Age of AI. New York, UNDP, 2025, 307 p.

(4). UNESCO. Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence. Paris, UNESCO, 2021. Preamble; Chapter III, Values and Principles.